

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 108. szám.

Hirdetési árak:

Égész évre ----- 12 ft.

Félévre ----- 6 "

Negyedévre ----- 3 "

Egy óra ----- 1 "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vadás- és ünnepsznapok kivételével.

Szerda, május 12.

A helyzet.

Nagybecskerek, május 12.

(F) Megmondottuk már többször, hogy a gazdasági kiegyezés kérdéseinek megoldásában az egyetlen állandó és megbízható elem a magyar kormány álláspontja, mely elejétől kezdve higgadt tartózkodást tudott tanusítani, dacára annak, hogy két oldalról, t. i. az osztrákok, meg a saját ellenzékünk részéről folytonos támadásoknak volt kitéve.

Osztrák részen annál kevésbé van állandósági garancia a Badeni miniszterium pozíciójában, mert valóban annak további sorsa kiszámíthatatlan. Mi azonban azt hisszük, hogy ez a bizonytalanság a mi érdekeinket egyáltalában nem érinti.

Ha ugyanis a két kormány a kvótára nézve egymással megegyezik, ez a megegyezés csak olyan lehet, amelyet báró Bánffy Dezső annak igazolásával, hogy gazdasági érdekeinken csorba nem esik, kellően meg tud indokolni s így azt a magyar törvényhozás előreláthatólag el is fogja fogadni, de ez az arány semmi esetre sem lehet olyan, hogy azt a Reichsrath is elfogadjja, mert ott az ellenünk való túlságzott követelések szertelen hangulata vált uralkodóvá.

Aligha fog tehát egyéb hátra maradni, mint az ultima ratio, a provizórium a gazdasági kiegyezés és a királyi döntés a kvóta kérdésében. Vagy pedig még a vám- és kereskedelmi szerződés ideiglenes meghosszabbítása helyett is beáll az önálló vámterület ideje.

Bár mi elvi meggyőződésből hívei vagyunk az Auszriával való vámközösségnek, mert azt nagyhatalmi pozíciónk fenntartására lényeges emeltyűnek tartjuk, s mert nézetünk szerint a nyerstermelő Magyarország a mostani európai verseny-

áramlat közepette Ausztria biztos fogyasztási piacát könnyelműség vádja nélkül el nem játszhatja; azért a vámközösség megszüntetése még sem ijeszt meg bennünket. De azt hisszük, hogy erre a sor nem is fog kerülni, mert ennek a lehetősége bizonyára rá fogja vinni az osztrákokat annak fölismérésére, hogy az ő érdekeik épp úgy, vagy talán még inkább parancsolják a vámközösség fenntartását, mert az osztrák ipar viszont a mi fogyasztó piacunkat nem nélkülözheti.

Ez a lehetőség különben talán arra is vezethet, hogy az osztrákok a gazdasági kiegyezéssel kapcsolatosan a kvóta arányának megfelelő megállapítására hajlandókká lesznek.

Bármilyen sors érje tehát a kvótát, Magyarország nyugodtan nézhet eléje a jövőnek, mert abban biztosak vagyunk, hogy kormányunk hazánk jogtalan megterhelésébe semmi esetre sem egyezik bele. Ez azonban éppen nem zárja ki azt, hogy a megegyezés létesítése érdekében némi engedményeket tegyünk s azt a kvóta-bizottság is bizonyára megtette volna, ha a tárgyalásokat, alkudozásokat befejezni módjában állott.

Az az álláspont tehát, amelyet báró Bánffy Dezső legutóbb jelzett, éppen nem ellentéte, hanem folytatása a küldöttség félbehagyott munkájának és legkevésbé áruba bocsátása Magyarországnak Ausztria részére, amint az ellenzéki sajtó állítja.

A legközelebbi jövő igazolni fogja állításunk megbízhatóságát.

Zólyom megye új főispánja. A lapokat az a hír járta be, hogy Zólyom megye megüresedett főispáni székét Széchenyi Aladár gróffal, a vág-vecsei kerület kormánypárti képviselőjével fogják betölteni. Illetékes helyről tudatják velünk, hogy a gróf a főispáni tisztelet elvállalni nem szándékozik.

A „TORONTÁL” tárczája.

Nyiregyháziána.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Röstelve bár, de a bűnbánó szív egész őszinteségével bevallom, hogy a napokban először jártam Nyiregyháza. S ha nem Feilitzsch Bernhard bárót, a mi kedves földinket nevezik ki szabolesi főispánnak, ki tudja valaha elvetődöm e a Hortobágy és Nyírség délibájos vidékére, ahol akárcsak Torontálban tenger szántóföldek terjednek szét, rajtok áldott buza . . . Önkénytelenül is a Petőfi Sándor szavait idéztem. Hisz azon a vidéken, Pest és Debreczen között sokat fordult meg a remzet nagylantosa, ezekről a délibájos rónákról írta meg, hogy ide szive lelke mindig, mindenholon vissza-vissza vágyott. S hogy el-el nézem a hét órai utona termékeny rónákat, melyeken keresztül mérsékelt gyorsasággal rohan a mi vonatunk, mind jobban és jobban értem a magyarok költőjét, ki felkiáltott:

De te, Alföldem, hol hegy után hegy nem kél,
Olyan vagy mint a nyílt, a felbontott levél,
A melyet egyszerre átalálvashatok.

A nyílt, felbontott levélhez hasonlítottam az alföldet, de az embereit is, s úgy tetszik, hogy van is valami szókimondó nyíltság az ő egész lényükben, az urban és parasziban egyaránt, mit a mi vidékünk embereinél alig-alig voltam még képes felfedezni.

A magyar ember egyik legkedvesebb vonását, a vendégszeretet, bőven volt alkalmunk

tapasztalni Nyiregyháza. Ugy fogadták a főispánjukat, akár a királyt, pedig híre járt, hogy osznya ellenzéki emberek lakják Szabolcs vármegyét, akik a főispánnak még a szinét sem akarják látni. Hát ez nagy tévedés. A szabolesiak abból az igen helyes elvből indulnak ki, hogy nem kell azért feladni a 48-as elveket, mert a főispánnak oda nyújtják baráti jobbukat, mondván, hogy: Isten hozott! El is mentek az urak a közgyűlésre is, meg a bankettre is, de sem a zöld, sem a fehér asztalnál nem kellemetlenkedtek a főispánjuknak, ki melleleg legyen mondva, szerény, de férfias fellépésével a legjobb benyomást tette a szabolesiakra.

A torontáliaiak különösen meglehetnek elégedve a fogadtatással. Egyik szónok sem mulasztotta el hangsúlyozni, hogy Feilitzsch báró az ország egyik leggazdagabb és legintelligensebb vármegyéjéből, melynek közigazgatása is mintaszerű, kerül Szabolcsba. Emelkedtek ugyan olyan hangok is, melyek kétségbe vonták a torontáliai magyar voltát, ránk fogván, hogy itt a magyar szó ritka mint a fehér holló, de a mi vármegyénknek ott volt a legjobb szónoka, Rónay főispán, ki azon a nyugodt, szívhez szóló hangján megmagyarázta a minket nem ismerő idegeneknek: hogy a mi vidékünkön igaz hogy beszélnék szerb, német, román, tót és bolgár nyelven, de egyek vagyunk mindnyájan, mikor hálaimánk a magyarok istenét dicséri. Ezt a kijelentést olyan harsogó éljen követte, hogy senkinek sem jutott többé eszébe a torontáliai magyarságát kétségbe vonni.

Nyiregyháza városa igen kellemesen lepi

HIREK.

Tájékoztató.

Május 30. Torontáli k. jegyzők közgyűlése.

Május 30. Milleniumi végrehajtó bizottság.

Május 30. Tisztviszék.

Május 30. d. e. 10 órakor a fajbaromfi és galambkiállítás megnyitása.

Május 30-án délután 4 órakor a gazd. egyesület közgyűlése.

Május 31. fajbaromfi- és galambkiállítás.

Május 31. Tavaszi közgyűlés.

Június 1. fajbaromfi- és galambkiállítás.

Június 14. Közigazgatási bizottság.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Változások a csanádi klérusban. Desseffy Sándor megyés püspök a következő lelkészeket disponálta: Szabó Ferencz eleméri plébánost N. Becskerekre, Fonyó István nagybecskereki helyettes plébánost Magyar-Padéra, Fodor Imre m.-pádéri h. plébánost Gyula-Varsándra, dr. Berkovich Sándor gyulavarsándi plébánost Lieblingre, Lachsädter Károly lieblingi plébánost Grabácra, Gaál Imre nagy-gáji plébánost Elemérre, Palanik János grabácsi h. plébános Nagy-Gájra.

— Májusi ájtatosságok. Az apácakolostorban lefolyó májusi ájtatosságok iránt, melyek találkozó helyei lettek az ájtatos hölgyközségeknek, egyre nagyobb az érdeklődés. Nagyban előmozdítja ezt az a körülmény is, hogy az intézet növendékei és egyes műkedvelők szép énekükkel előmozdítják az ünnepség fényét. Holnap Galisster Zsófia kisasszony énekl. Gounod Ave Máriaját, pénteken a IV. polgári leányiskola, szombatnap pedig a főgymnasium énekkara énekel.

— A nagybecskereki kerékpár-egylet kedvező idő esetén május hó 13-án d. u. 2 órakor társas kirándulást rendez Melenczére a Ruzsanda-fürdő megnyitása alkalmából, a melyre az egyleti tagok ezuttal meghívataknak. Indulás Ferencz József térről d. u. pont 2 órakor. — Bicikli részleteket folytatónak még a következők jegyzetek: Lucsics Miklós 2, Deutsch Fülöp fia 1, Knáb Adám 1, Lowieser Imre 1, Főris József 1, dr. Goldmann 1 drbot.

meg az idegent. Nem titkolom, hogy egy kis szegényes, hátramaradt várost vártam, pedig egy modern, erősen fejlődő, szépen épülő vidéki centrumot találtam. Szabolcs vármegyének is pompás megyeháza van, mely nem sokkal áll mögötte a torontálinak, nem is sokkal kisebb, de nem jut kellően érvényre, mert nem áll szabadon. De ami határozottan előnyére van, az a nagy park, amely a megyeháza előtt zöldel. Hiszen a hely meg volna hozzá Nagy-Becskereken is. Ha rá lehetne venni a háziasszonyokat, hogy a csirkét, vaját, tojást ne a Ferencz József-téren, hanem másutt szerezzék be, mi is létesíthetnénk a megyeháza előtt olyan parkot, mely esztetikai és egészségi szempontokból egyaránt kellemes haladást jelentene. Hogy beleegyeznek e az asszonyok, majd elvállik. Ce que femme veut, dieu le veut.

Szép városnézés, tágas terei, melyeken különösen feltűntek a szépen gondozott fák, a vidéki igényeket nagyon is kielégítő nagy szálló, a modern kaszinója, a csinos kaszinó, melyben akárcsak nálunk, szintén sokkal többen kártyáznak mint olvasnak, igen jó benyomást tesznek. Nem utolsó helyen említendő, hogy Nyiregyháza régen ott van, ahol mi tavaly óta vagyunk: régen van villamos világítása. Igaz hogy az övéjük, bár nem kevésbé jó, de olcsóbb, no de azért ne nézzük le őket.

A színházuk igen csinos. Főleg kívülről, szabadon állván, nagyon sokat mutat, de belülről kicsiny, jobbról balról csak hat páholy, úgy, hogy nagyobb társulat alig élhet meg benne. A mi ezeknél még nagyobb hiba, az, hogy nagyon is

A hivatalos melléklet nélkül.

— A „Dél-m. tanítóegylet nagybecskereki főkegyele” folyó évi május hó 20 án délelőtt tartja meg Katalinfaiván tavaszi közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Délelőtt 9 órakor: „Gyászmise” a r. k. templomban, boldogult Mathias János volt zsigmondfalvai tanító és egyll. tag emlékére. 2. Misa után: A gyűlés megnyitása a közs. iskola új tantermében. 3. Gyakorlati előadás: „Magyar beszédgyakorlatok nem magyarajku iskolában”; előadó: Gockler Lajos, nagybecskereki közs. isk. tanító. 4. „Ötödéves pótlékunk”; előadja: Dold István, nagybecskereki közs. isk. tanító. 5. „Nézetek a gazdasági ismétlő iskola szervezete- és tantervéről”; előadja: Hollinger János, katalinfaivai közs. isk. tanító. 6. A „Steinbach-jubileum bizottság” jelentése. 7. Pénztári jelentés. 8. Baaden Károly, nagybecskereki közs. isk. igazgatónak a főkegyeleti főnökségről történt lemondása tárgyában hozandó határozat. 9. Wégling István pénztáros lemondása. 10. Az új alapszabályok értelmében a főkegyeleti választmány megalakulása. 11. A torontálmegyei tanítók „Steinbach alapítvány”-ának módosított alapszabálya értelmében új alapító-levél kiállítása iránti intézkedés. 12. Indítványok. 13. In terpellációk. 14. Gyűlés után: Társas ebéd a nagyvendéglő helyiségében. Egy teríték ára 1 frt. 15. Délután 3 órakor: A községi falkola megtekintése. 16. Este 8 órakor: Táncmulatság a nagyvendéglő helyiségeiben. Belépti díj személyenként 1 korona. A netán fennmaradó tiszta jövedelem a Steinbach-alap javára fog fordíttatni, miért is tüfizetések köszönettel elfogadhatnak.

— A temesvári plébánosok kérelme. A temesvári kath. plébánosok tegnap dr. Telbisz Károly kir. tanácsos, polgármesternél jártak aszal a kéressel, hogy dotációjukat emelné fel a város mint kegyur 630 frtról 1500 frtra, amint ez más városban is van, azonkívül kápláni tartásdíj címén 300 frtot kérelmeznek. A polgármester indokoltak találta a kérelmet, mert az állami anyakönyvvezetés behozatala óta nagyon megcsappant a jövedelmük és megígérte, hogy behatóan és jóakarattal foglalkozik majd kérelmükkel.

— A dévai m. kir. áll. tanítóképző intézetnek mind a négy osztályába az 1897/8-ik iskolai évre felvétetik összesen 110 növendék, és pedig az I ső osztályba 30, a II ikba 30, a III ikba 26 és a IV ikbe 24. A felvett növendékek mind bennlakók s az intézetben ingyen nyernek lakást, fűtést, világítást, mosatást s részben gyógykezelést. A havi 12 frtba kerülő élelmezést ingyen élvezi 11, havi 4 frtót 20, havi 6 frtót 52, havi 8 frt 24 és havi 12 frtót 2 növendék. Tanítók gyermekei, árvái egyenlő minősítés mellett elsőbbséggel bírnak. Az I ső osztályba felvétetnek oly tanulók, kik 15 ik életévüket betöltötték, a felső népiskolát, vagy a gymnasium, reál, polgári iskola négy alsó osztályát sikerrel elvégezték, vagy a kik az ennek megfelelő előképzettséget a magyar nyelvtanból, számtanból, történelem és földrajzból letendő felvételi vizsgálatokkal igazolják. Az 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványok az intézet igazgató-tanácsához czimezve f. é. május hó 31 ig nyújtandók be.

a városon kívül épült, úgy hogy — az igazgató állítása szerint — rossz időben erősen fázik a közönség a művészi élvezetektől.

Van Nyiregyháznak egy specialitása is, amivel — fájdalom — kevés magyar vidéki város dicsekedhetik. Muzéum a van. A megyeháznak két tágas szobájában elhelyezték mind azokat a régiségeket, melyek Szabolcs vármegye történetével kapcsolatban állnak. Az érdekes tárgyaknak igen sok nézőjük akadt. De még több szem fordult a szabolcsi hölgyek felé, kik néhány igen csinos képviselőt küldtek a közgyűlésbe. Persze, ha fiatal a főispán, akkor az asszonyokat is érdekli a programja. Pedig még talán nem is sejtik, hogy az új szabolcsi főispán alighanem a vármegye legjobb tánczosa és legügyesebb rendezője lesz.

A vidéki hírlapírók rendszeres szokásához képest, most fel kellene sorolnom mindazokat a kedves embereket, kik hozzájárultak ahhoz, hogy Nyiregyházan két nagyon kellemes napot töltöttünk. Már azért is, mert igen sokan vannak, eltértek ettől a szokástól s csupán egy jó tanácsot adok kifejezést igaz hálámnak. Arra kérem mindasokot, kiket rövid ottlétem alatt a szívembe zártam, hogy ne hagyják a kofferjüket sohasem más szakaszban, mert ugy eltalálja valaki vinni, amint hazajövet elemelték az enyémet, frakkostul mindenestül. Ettől az ürömcseppől az örömpohárban kiméljen meg az ég minden jó embert!

B. L.

— Dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, ki néhány hétig súlyos betegségben feküdt, mint örömmel értesülünk, már elhagyta az ágyat és újból megkezdte működését.

— Jegyzői nyugdíj és viszonyosság. Vasvármegye igen okos szabályrendeletet alkotott arról, hogy a más törvényhatóságok területéről átköltözött, illetve belépett községi- és körjegyzők, valamint segédjegyzők ott eltöltött nyugdíjvele bizonyos módokatok mellett beszámíttassanak. A belügyminiszter által már jóváhagyott szabályrendelet értelmében Vasvármegye az idegen törvényhatóságokból átlépett jegyzők nyugdíjveit csak az esetben számítja be, ha viszont az illető vármegye adott esetben szintén így jár el Vasvármegyéből átköltözött jegyzővel szemben, s ha az eddig befizetett nyugdíjilletéket átteszi nevezett megye jegyzői nyugdíjalapjának pénztárához, mit a viszonyosság alapján Vasvármegye szintén hajlandó megtenni.

— Reform a szökésben. A morfiummal táplálkozó, enervált századvégi idegek annyi ujitást hoztak már be a szerelem történetébe, hogy a megelőző évezredek e téren tett minden vívmánya hozzáképest — csigahaladás számba megy. Ezáltal csak a szökésekben való előhaladás érdekel bennünket az alábbi história alapján. A szent hajdanban nem találkoztunk szökő szerelmesekkel, mert mint megírva tudjuk, Abraham, Isák és Jákob tisztességes uton vevének feleséget maguknak, ha csak a postavérű lantos királyt, Dávidot nem fogjuk gyanuba Urias feleségével Betschával, akit elrabolt volna. De hát ez a szent históriának még az évi folyama egyik későbbi számában rektifikáltatott, így nincs bizonytva; aztán meg róla, mint később kanonizált szentről ezt fel sem tehetjük. A profán őskorban már találunk egy szerelmes királyfit, aki az apja kollegájának a feleségét megszöktette. Lett is ebből egy tiz évre szóló patália. A merész királyfi sikere később lovagokat és tozúrás barátokat is felbátorított a szöktetésre; hanem mindez csak sablonos utáztat volt. . . . És jött a haladás 19 ik százada. A megunt sablont reformálta a szenzációra éhes szerelem. A más idegen ember feleségének elszöktetése helyett divatba jött a sógornő szöktetés. Debreczen produkált egy olyan sógornőt, a ki a sógorát szöktette meg. Hívják ezt a szökés reformátor nőjét Varga Zsófiának, a különben Debreczenbe szakadt paraszt lány. Ez a hölgyemény a sógorát Szalkai Ferencz asztalos mestert addig csábította, míg megszöktötte vele. Ha így halad a világ, jó lesz az olyan menyasszonyoknak, a kiknek testvéreik van, előzetesen reverzálist venni a testvéreiktől, hogy sem a sógorokkal meg nem szöknének, sem azt meg nem szöktetik.

— Az orvosi kamarák. Mint olvasóink tudják, a belügyminiszterium az orvosoknak több ízben hozzá való fordulásra következtetésben kérésüknek engedett s kidolgoztatott pótközgeivel egy orvosi kamarai törvényjavaslatot, melyet véleményezés végett leküldött a törvényhatóságoknak, valamint a fennálló orvosgyejesületeknek. Ezen javaslatot sehol sem fogadták el változatlanul, hanem több-kevesebb czélszerű módosítás kérelmezése mellett terjesztették vissza a miniszteriumnak, az ország orvosainak egy lényeges része azonban teljesen elvetette a kamarai javaslat eszméjét is, mert az kötelező belépésen alapul, az orvosi szociális kérdéseket pontjai közé nem vette fel s jogaik megnyirbálásával jár s új terheket ró az orvosokra, hanem a kötelező belépési egyesülés helyett a szabad egyesülésen alapuló szövetezeteket óhajják. Az országban fennálló orvosgyejesületek vagy törvényhatósági orvosok megtartott gyűlése közül, a lapok szerint, eddig köztudomásúvá vált megnyilatkozások szerint 21 a kamarai törvényjavaslatot a sérelmes pontoknak általuk kidolgozott módosításaival elfogadták, míg 13 ilyen testület teljesen elvetette a kötelező kamarát és a szabad egyesülés alapján létesülő egyeletet óhajtja.

— A zsebelyi mérgekverők. Temesvárról jelentik, hogy a zsebelyi mérgekverők folyán megejtett exhumáció szenzáció fordulatot adott az egész bűnügynek, s most már kétségtelen, hogy az „áldozatok” mérgek által pusztultak el. A vizsgálóbíró ezért több gyanus egyént letartóztatott s a házmotózárok alkalmazásával sok helyen nagymennyiségű arzenikumot talált, melyet a köznép szeracsika néven ismer.

— Orvos választás Módoson. Mint lapunknak jelentik, a napokban választották meg Módoson a megejtett választáson dr. Schimpl János eddigi rudnai körorvost.

— A Szózat a deszki templomban. A mult esztendei millennáris ünnepek szolgálatának az anyagát annak a sajtópernek, melyet tegnap délelőtt és délután tárgyalt a szegedi esküdtszék, hogy ítéletet mondjon benne a vádlottra, aki szerb pap Deszken. Tavaly ilyertájon történt, hogy felsőbb egyházi utasításra a deszki görög keleti szertartásu szerb templomban is tartott hálaadó isteni tiszteletet Gavrilovics János lelkész. Ez alkalommal történt, hogy mise végeztével a kóruson Jankovich Sándor községi jegyző több társával együtt elénekelt a Szózatot, emelni akarván ezzel is az ünnepély hazafias hangulatának a színvonalát. Ez a derék és szép cselekedet azonban felbőszítette Gavrilovics János lelkészt s ezen haragjában természetesen nem fordulhatott máshova, mint a Zsoltavárhoz, a kifakadások rendszeres lerakódó helyéhez. Tudósítást küldött az újvidéki lapnak, amelyben megemlítette Jankovich jegyzőt azért, mert a Szózatot a templomban elmerre énekelni. Tiszteességtelen hangon beszélt benne a Szózatról s e mellett a sértések olyan özönét szórja a jegyző ellen, amelyeket már a karakteröknél fogva sem érdemes még egyszer lenyomatva, a nyilvánosság elé adni. Csak csodálni lehet, hogy intelligens pályán élő ember mitént szedhet a tolla hegyére ilyen kifejezéseket. A jegyző a Szegedi Híradóban nyilatkozott erre a kirolanásra s azonfölül sajtóper indított régalmazás és becsületsértés czimén a pap ellen. A pap időközben ismét nyilatkozott a Zsoltavában, visszavonva a Szózat ellen írott kifejezéseit, azt mondván, hogy eddig nem tudta, mi az az ének. (Nem lehet valami tudékos nagy irodalomértő a tisztelendő ur.) De ezen nyilatkozatában is megint sértettei a jegyzőt. A törvényszék Gavrilovicsot 500 frt pénzbüntetésre ítélte.

— Táncmulatság. A torontáli helyi érdekű vasutak műhelyének alkalmazottai folyó évi május hó 15 én a kaszinó ös es termében zártkörű májusi mulatságot rendeznek. Belépti díj: személyjegy 60 kr., családjegy 1 frt 50 kr. Kezdeté délután 2 órakor.

— Orvosok országos kongresszusa. Az országos orvosi egyesület szervezése tárgyában f. hó 27 én Budapesten kongresszusra gyűlnek össze az ország orvosai.

— A gőzgépközlelők s kazánfűtők vizsgálata a Mikes Gyula kir. főmérnök s államépítészeti hivatalfőnök enöklete alatt Szegeden szervezett bizottság által 1897. évi május hó 29 én d. u. 3 órakor kezdve a magyar államvasut szegedi szivattyu-telepén fog megtartatni; miről az érdekeltek azon fizyelmeztetéssel értesítetnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó kellően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, postapalota) kell megeözöleg s legkésőbb a kitűzött nap délelőtt 9 órájáig benyujtaniok vagy beküldeniök.

— A tudványó szerkesztőség. Amerika a hírlapi különlegességek hazája s így csakis odaváló lapban jelenhetett meg a szerkesztő itt következő felhívása:

— Ha valaki valamit tud, a mi érdekes és a miről nekünk is kellene tudnunk és a miről tudják, hogy mi azt nem tudjuk, azt tudassák velünk, hogy mi is tudjuk.

Ezzel a felhívással már csupán a paksi helyilap szerkesztő felhívása vetekedhetik, ki azzal az indoklással sürgette meg a hátralékos előfizetési összegek beküldését, hogy a szerkesztőnek pénzmagra van szüksége, mert malacot akar venni!

Legujabb hírek.

Udvari gyász.

Budapest, május 11. A hivatalos lap mai száma jelentik, hogy a király Aumale Henrik Fülöp Lajos orléansi herczegért május 12-én kezdődő tizenhat napos udvari gyászt rendelt, melyet az alengoni herczegnőért való gyászszal egyszerre visel az udvar.

Vilma királynő Budapesten.

Budapest, május 11. Vilma, Hollandia fiatal királynője, anyjával a régenskirálynővel Budapestre is ellátogat. Eredeti tervük nem így szölt ugyan, de nagyon szeretnék megismerni a magyar fővárost s ezért változtatták meg uti tervüket. Csütörtökön reggel külön vonaton indulnak el Bécsből a királynők s délben érkeznek Budapestre.

A brüsszeli kiállítás megnyitása.

Brüsszel, május 10. Tegnap nyit meg a belgák nemzetközi kiállítása. A belga királyt, a ki a kiállítást megnyitotta, ünnepi énekkel fogadták, a mely után délután három órakor a kiállítás területére lépett. Mindenféle zene és üdvözlés a párisi gyász miatt elmaradt. Demot végrehajtóbizottsági elnök üdvözölte csupán Nyssens kereskedelmi minisztert, a ki a bizottsággal néma üdvözléssel lépett a király elé, a mire az is csak fejbólintással felelt.

Először a belga osztályon haladva át, az uralkodó az osztrák osztályhoz ment, hol a követség nevében Koziebrodsky gróf és Inkey báró fogadták. Innen rövid tartózkodás után átment a magyar osztályba, hol lelkesen megéljenztek. Návay Aladár dr. magyar kormánybiztos pompás diszmagyarban Magyarország nevében üdvözölte a királyt.

A király ezután bemutattatván magának az urakat, különös érdeklődéssel szemlélte meg a himzéseket és varrottásokat, tulipános butorokat, a borkóstolóban pedig a borokat dicsérte. A király erre megnézte az emlékkönyvbe aláírottakat és megígérte, hogy legközelebb a királynéval eljövét, megkóstolják a tokajit. Munkácsy képeinél Návay dr. figyelmeztette a királyt a mester súlyos betegségére. A király erre megjegyezte:

— Sok szépet alkotott, nem csoda, hogy elfáradt.

Sokáig időzött a képnél és végül kifejezte reményét Munkácsy folyógyűléséhez.

Éjjel fényes kivilágítást rendeztek. Az egész város lobogódiszben volt. A kiállításban késő éjjelig tengernép hullámzott.

A háború.

London, máj. 10. A felsőház mai ülésén Salisbury lord Kumberley kérdésére válaszolva kijelentette, hogy a görög kormány hivatalosan nem kérte a hatalmak közbenjárását, sőt, azt hiszi, nem is szándékozik azt tenni. A görög kormány tagjai azonban kifejezték óhaját a közbenjárás iránt. Hasonló bizonytalanság uralkodik Krétára nézve. Görögország nem egyezik bele csapatainak rögtönös és végleges visszahívásába, de úgy hallja a miniszterelnök, bár hivatalosan nem erősítették meg, hogy Görögország késznek nyilatkozott csapatainak a legközelebbi napokban való visszahívására. Ez az ígérlet azonban, sajnos, nem elégíti ki az összes hatalmakat. Anglia képviselője utasítást kapott, hogy csatlakozzék minden közbenjárói lépéshez, amelyet a hatalmak elfogadhatónak találnak. A kormány közbenjárásának főcéljával a vérontás megszüntetését tekinti és sajnálja, hogy Görögország sokkal inkább ragaszkodik a formákhoz, semmint joga volna hozzá.

Athén, máj. 11. A görög kormány elfogadta Németországnak a béke elnyerése érdekében való közbenjárása föltételeül azt a kívánságát, hogy Görögország hívja vissza csapatait Krétáról a biztosítsa Kréta autonómiáját.

A jegyzék a következőket mondja: Görögországnak ama kijelentése következtében, hogy csapatait Krétáról visszahívja és beleegyezik a sziget autonómiájába, valamint hogy föltétlenül elfogadja és követi a hatalmak tanácsait: a hatalmak a Törökország és Görögország között fölmerült viszályok következtében fölbomlott béke helyreállítása érdekében közbenjárnak. A görög kormány azzal a kijelentéssel fog válaszolni a jegyzékre, hogy bizalommal teszi le Görögország érdekeit a hatalmak kezébe.

Köln, máj. 11. A Köln. Ztg.-nak jelentik, hogy Oroszország nem fogja türni, hogy Törökország a hadikárpótlás biztosítására a görög flottát megkapja, sőt ellen-

kezőleg, Oroszország és Anglia a békeföltételeket lehetőleg enyhíteni igyekeznek.

Athén, máj. 10. A közvélemény lemondás-al fogadta a krétai csapatok visszavonásának hírére. A legtöbb újság egyszerűen beszámol a dologról, a nélkül, hogy kommentárt fűzne hozzá. A tesszáliai partok mentén Euböában és Halmiroszban, valamint más vidéken tanyázó bujosók helyzete siralmas. A kormány mindenhol küldözget elegendő mennyiségű lisztet. Tesszálában és Epiruszban esik az eső, a mi a hadműveleteket gátolja. Ugy lát-szik azonban, hogy Plakánál, Epiruszban, a hol Plaka dandára van, mégis voltak csetepaték. Berte olasz ezredes ezernél több önkéntessel, a kik jórészt Olasz országból valók, Domokoszba indult.

London, május 11. A Reuter ügynökség jelenti Larisszából, hogy Vóló lakosai föl vannak háborodva a görög kormány viselkedésén. Különösen arról panaszkodnak, hogy a görög sereg a lakosságot faképnél hagyta, a nélkül, hogy az élet- és vagyonbiztonság érdekében bármi intézkedést is tett volna.

Larissza, május 10. A görög lovaasság kémjáraton volt Domokos környékén és megállapította, hogy az ellenség közeledik. A török főhadiszállásról érkező hír szerint nincs kétség a felől, hogy Domokoszt hamarosan elfoglalják, ámbár a görögök hadállásai igen erősek. Edhem basa és vezérkara elhagyta Larisszát és utban van Farzala felé.

Konstantinápoly, május 11. A Sabah jelenti Larisszából, hogy tegnap két török csapat vonult el Farzalából; az egyik Domokoszba, a másik Halmiroszba vonul. Mára ütközetet várnak.

Konstantinápoly, máj. 11. A török lapoknak megtiltották, hogy hirt adjanak gázi Ozmán basa tegnapielőtti visszatéréséről.

Ozmán basa visszatérése.

Athén, május 10. Hajnali 4 óra. A mikor a kormány értesült arról, hogy Konstantin trónörökös Sapundrahi ezredes és Hadjipetro kapitányt egy tüzezezredbe osztotta be, mindkét tisztet Athénba hívta. Sapundrahi ezredes és Hadjipetro kapitány szárnysegédei a trónörökösnek. Lámiában az a hír terjedt el, hogy török előőrseket láttak a Domokosz körül fekvő halmokon, 2000 görög katonát a Nezerosz felé küldtek, Domokosztól délre, az átjáró védelmére. A vezérkar szándéka az, hogy megakadályozza a törököket Domokosz bekerítésében. Tegnap három ezer embert Lámiából Domokoszba küldtek. Tegnap délután három órakor csetepaté volt a két sereg előőrsei között. Általában elismerik, hogy a fegyverszünet valószínűleg létrejön.

Táviratok.**Országgyűlés.**

(A képviselőház ülése május 12-én.)

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén báró Bánffy Dezső miniszterelnök válaszolva a múlt héten hozzá intézett interpellációkra, Polónyi Gézának adott válaszában kijelenti, hogy a császár pohárköszöntője és Murawiew jegyzéke úgy semmiképpen sem hiteles, a mint a lapokban megjelent. Ő Felsége maga van hivatalva és képes is állásának államjogi jellegét érvényre juttatni s szülő nem tartja opportunusnak, hogy a kérdésbe mélyebben is belehatoljanak.

Polónyi kéri a hiteles szöveg közvételét, mire a miniszterelnök azt válaszolja, hogy a lapok közléseért nem felelős, különben is a pétérvári lapokban megjelent pohárköszöntő csak e kifejezést használta: „majesté”.

A választ a többség tudomásul vette. Kossuth Ferenc interpellációjára kijelenti báró Bánffy miniszterelnök, hogy a görög-török háború már vége felé közeledik s a hatalmak intervencziója megtörtént. Az egész háború befejezésétől kedvező eredmény várható.

A többség a választ tudomásul veszi. Apponyi Albert gróf interpellációjára azt válaszolja a miniszterelnök, hogy a hármasszövetségnek állandó jellege van s ennek békés intencziói nem kívánják, hogy a szövetség tagjai a többi hatalmakkal is jó egyetértésben ne éljenek. Oroszország a Balkánon ugyanazon békés politikát folytatja, mint mi és Ferenc József királynak pétérvári utazása csakis ezen irány megszállódását eredményezte.

A válasz tudomásul vétetett. Kossuth Ferenc másik interpellációjára az a miniszterelnök válasza, hogy a diplomáciai jegyzékváltás közzététele nem szükséges, mivel az eredményektől ugyanis tulszárnyaltatnak mindig.

A többség ezt a választ is tudomásul vette.

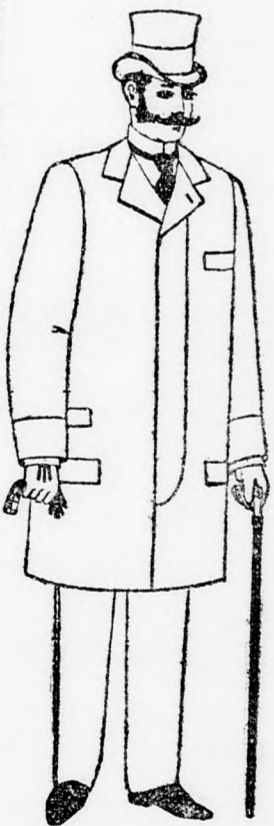
A Ház legközelebbi ülése kedden lesz.

A román királyi pár utazása.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, Károly király és neje ma délelőtt 9 órakor elutaztak Abbáziából. A fürdő közönsége ez alkalommal zajos óvációkban részesítette a népszerű királyi párt.

A tőzsdéről.

Budapest, május 12. (A nbeeskereki Lloyd társulat távirata.) Kötetett buza őszire 6.96—97, buza júniusra 7.41—42, tengeri május-júniusra 3.41—42, tengeri július-augusztusra 3.52—54, zab őszire 5.31—33, repce 10.55—65. Buzában a kínálat mérsékelte, vételkedv lanyha, forgalom 20.000 mm., az árak esőndesek, de tartósak.

Hirdetések.

Felöltök elegáns és divatos szabás és a legszebb kivitelben, igen nagy választékban. Legelőszőbb bevásárlási forrás Kovács Gedeonnal N.-Beeskereken. Minden darabon nyomatott szabott ár.

391. VI—14

Idézés.

Jeucs Zsivan perlaszi lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885. XXIV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-hoz képest felhívatik, hogy a Jeucs-féle 430. sz. házközösség megszüntetése ügyében Perlasz községéhez 1897. évi július hó 13-ik napjának d. e. 8 órájára kitűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Boskov Szima perlaszi lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőt nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalva, 1897. május hó 1-én.

Grofsoreán,
hk. tb. főszolgabíró.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

3906/1897. szám.

480-x 2

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. utazó közönséget, hogy a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur 6 nagyméltóságának f. évi április hó 30 án kelt 16203/III. számú magas rendelete értelmében f. évi június hó 1 ső napjától kezdve a vonatok indulási ideje az állomási haranggal jeleztetni nem fog, vagyis a vonatokba való beszállásra szolgáló eddigi első és második, valamint a vonat elindulása előtt az állomási haranggal történt harmadik csengetés el fog maradni.

E helyett az üzletszabályzat 16. §-ának első bekezdése szerint a t. cz. utazó közönség a kocskba való beszállásra kiáltás vagy nagyobb állomásokon kézi csengetéssel való jelzés által fog figyelmeztettni.

Nagybecskerek, 1897. évi május hó 7-én.

Az üzletigazgatóság.

Telefon 35.

Telefon 35.

Magyar királyi marhasó áruda.

1 métermáza marhasó 6 forint 90 krajczár.

Törött trachit kő

járdakövezéshez.

Első rendű tűzifa

Valódi porosz

szalon kőszén.

Kapható: 468-10.3

Kurländer Imrénél

Nagybecskereken, Korona-utca 585/II.

Meghívó.

Az első jarkováci takarékpénztár, mint részvénytársaság folyó évi május hó 27-én d. e. 10 órakor Jarkovácson, intézeti helyiségekben

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek az alapszabályok 16. §-a értelmében ezennel meghívotnak.

Napirend:

1. Jelentés a részvénytársaság ellen folyamatban volt csőd megszüntetéséről és a részvénytársaság hitelezőivel történt megállapodásokról.

2. Javaslat a részv. társaság feloszlása, felszámoló kirendelése iránt.

487-1.1

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

23. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, melyek a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvében bevezetve voltak és részvényeiket szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézetnél letétmenyesték.

24. §. A közgyűlés előtt letétmenyezett és a letévé nevére szóló részvények minden részvény tulajdonosát egy szavazatra jogosítják, de 10-nél több szavazatot senki sem egyesíthet magában.

Minden részvényes jogosítva van magát meghatalmazott részvényes által képviseltetni.

Nők szavazati jogukat meghatalmazott által gyakorolják, gyámság és gondnokság alatt állók, valamint jogszemélyek törvényes, illetve alap szabályszerű képviselők által azon esetben is, ha ezek nem lennének részvényesek.

4749. tkv. szám. 1897.

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a Tapavicski Mária sz.-eleméri lakos végrehajthatónak Tapavicski Jóna sz.-eleméri lakos végrehajtást szenvedő elleni 12 frt 50 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a becskereki kir. törvényszék területében levő szerb-eleméri községi 298. sz. tkvben 687-689. hrsz. a. felvett 298. ö. i. sz. ház 1200 □-ól beltelekkel, tehát a végrehajtáson kívül álló társtulajdonos kk. Tapavicski Dina jutalékára is 398 frt kikiáltási árban 1897. évi július hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Sz. Elemér községhez tartozó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérletet senki sem tenne, az árverésre kitiizott birtok szűkség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 39 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. minisztr. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvszék tkvi irattárában és Sz. Elemér községhez tartozó kikiáltási irattárban megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. törvszék tkvi hatóságánál, 1897. évi április hó 27 ik napján.

Kiss,

kir. tvszki bíró.

483-1.1

462. 494. B. v. k. szám. 1897.

Arverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagyikindai kir. törvényszék s a budapesti IV. ker. kir. jbiróság 1895. évi B 341. és 1897. évi 9776. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbíróságnak 1895. évi 8205. és 1897. évi 5626. szám alatt kelt végzése folytán Wagner Miklós nkikindai és Dietzl József bpesti lakosok részére, Muzslyai Lipót ur nagybecskereki lakosnál 83 frt 90 kr és 34 frt 1 kr. és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1895. évi július 23-án le és 1897. márcz. 7-én felülfoglalt 564 frtra becsült butorokból álló ingóknak alperes lakásán N. Becskereken birói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1897. évi május 17-ik napjának d. e. 9 órájára tüzetett ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtható követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtható kielégítést nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1897. évi ápril 28-án.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

491-1.1

Meghívó.

A „Nagybecskereki szőnyeggyár részvénytársaság“

rendkívüli közgyűlését

1897. évi május hó 30-ikán délután 4 órakor a főispáni kisteremben tartja, melyre az igazgatóság a részvényeseket ezennel meghívja.

Tárgysorozat.

1. Forgó tőkének elsőbbségi kötvények kibocsátása által leendő beszerzése, esetleg a felszámolás kimondása.
2. Két jegyzőkönyvhitelítő megválasztása.

Rónay,
elnök.

490-1.1

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselők által részt venni kívánnak, tartoznak teljesen befizetett ideiglenes részvényeiket legkésőbb f. évi május hó 23-ikán a torontálmegyei főpénztárnál, vagy a gyár irodai helyiségében igazolvány ellenében letenni.

3106. szám. 1897.

482-3.1

Arlejtési hirdetmény.

Kumán község jegyzői lak építésére Kumán község előljárósága 1897. évi május hó 15-én d. e. 9 órakor nyilvános árlejtést tart, melyre a vállalkozók ezennel meghívotnak. A munkálat 4747 frtra van előirányozva.

Bánatpénz 10%.
Egyéb feltételek a jegyzői hivatalnál tekinthetők meg.

Kumán, 1897. május 1-én.

Kumáni előljáróság.

Özv. Guttmann Jakabné
Nagybecskerek (Gábnatér)

Czementárugyára és építési czikkek

raktára

ajánl fehérmeszet, román- és portland-czementet, gipszet, kátrányt, elszigetelő lemezeket és fedőpépet, továbbá czement- és mozaiklapokat, csatornakagylókat, lépcsőket, sirkerítéseket és építési disziiményeket, valamint beton itatóvályukat. — Elvállal mindennemű betonozást és terazzo készítést a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, továbbá szökőkutak, medenczék, kádak, gépalapzatok és minden e szakba vágó dolgok készítését.

96. számú telefon. 389-10.6